

Knihovnicko-informační zpravodaj U Nás

Vyšlo: 29.6.2009

Číslo: Ročník 19 (2009), Číslo 2

Sekce: Šumné knihovny

Název článku: Městská knihovna v Dobrušce se představuje

Autor: Vladimíra Svobodová

Zdroj: <http://unas.svkhk.cz/clanek.asp?id=1025>

Městská knihovna v Dobrušce se představuje

Vladimíra Svobodová

O Dobrušce se říká, že je jednou z nejkrásnějších vstupních bran do Orlických hor. Poloha města na křižovatce starých obchodních cest z něho dodnes činí přirozené spádové středisko pro celé okolí. Nejstarší písemná zpráva o městě jako takovém je z roku 1320. Od 16. století se město stalo hospodářským centrem rozkvétajícího panství Trčků z Lípy. V 19. století se na Dobrušsku vytvořilo jedno z nejvýznamnějších regionálních ohnisek národního obrození. Ve městě je mnoho historických památek. Dominantou je renesanční radnice, v jejíchž reprezentačních prostorách našly své místo prvotiny světově proslulého malíře Františka Kupky, který v Dobrušce prožil své mládí. Zájemci o české dějiny si mohou prohlédnout stálou expozici v rodném domku Františka Vladislava Heka, známého z románu Aloise Jiráska F. L. Věk. Na webových stránkách města a muzea se můžete seznámit s dalšími významnými osobnostmi regionu, mezi které patří např. i Magdalena Čudová - Novotná, babička Boženy Němcové.

První společnost besední byla v Dobrušce ustavena koncem roku 1863, vykazovala však minimální činnost, a proto je za počátky knihovnictví v Dobrušce považován až rok 1885, kdy byl ustaven čtenářský spolek, který si vzal za cíl, aby se "čtení zábavních a užitečných knih stalo přístupným veškerému obecnstvu". Od tohoto data začala knihovna opravdu fungovat, půjčovala knihy, časopisy, pořádala různé přednášky a zábavy. Začátkem roku 1895 měla čtenářská beseda 106 členů. V roce 1899 obsahovala knihovna 353 svazků. Knihy byly půjčovány v neděli po druhé mši a ve středu od 6 do 7 hodin.

Na počátku 20. století měla knihovna kolem 1 000 svazků a v roce 1909 byla zřízena veřejná čítárna. V roce 1937 měla knihovna již 2 607 knih a 172 zapsaných čtenářů, kteří si za daný rok vypůjčili 3 737 knih. Mezi nejčtenější autory patřil A. Jirásek, J. Š. Baar, K. V. Rais, Fr. Sokol-Tůma a další. Velkému zájmu se těšila literatura dobrodružná a legionářská.

Novodobá historie knihovny se začala psát 1. ledna 1952, kdy vznikla v Dobrušce Městská lidová knihovna F. L. Věka. Prošla různými změnami, stěhovala se z místa na místo, ale stále plnila svůj základní úkol - půjčovala knihy ze svého fondu i prostřednictvím tzv. meziknihovní výpůjční služby. V roce 1978 se z městské knihovny stala knihovna středisková. Nakupovala a zpracovávala zvláštní fond, který formou výměnných souborů půjčovala sedmnácti okolním obecním knihovnám v různých koutech Orlických hor. Tato praxe je v rámci regionálních služeb prováděna dodnes.

Po roce 1990 bylo nutné z prostorových důvodů knihovnu přestěhovat. Žádný městský objekt však požadavkům moderní knihovny nevyhovoval. Úpravami a přístavbou vznikla z nefunkčního výměníku tepla nová bezbariérová knihovna, která zahájila provoz 1. března 2002. (Viz článek M. Poláčkové: Knihovna ve svém, U nás, 2002, č.3., s.4-5.)

Městská knihovna je dnes jedním ze středisek organizační složky Kulturní zařízení města Dobrušky a je financována z rozpočtu města. Na nákup vlastního knihovního fondu bylo v roce 2008 vyčleněno 321 338,- Kč, za což bylo nakoupeno 1 227 svazků nových knih. V současnosti disponuje naše knihovna více než 31 000 knih a 60 titulů časopisů.

Z regionálních funkcí obdržela knihovna v loňském roce 100 000,- Kč, za které bylo nakoupeno 586 svazků. O kvalitě služeb poskytovaných obcím svědčí mimo jiné také fakt, že 1. 1. 2008 se přihlásily ke spolupráci hned dvě knihovny, u kterých se po mnoha letech podařilo obnovit činnost. V současnosti má metodický obvod tedy již 18 obecních knihoven, které si v loňském roce odvezly pro své čtenáře na 3 000 svazků. Ze strany dobrušské knihovny je preferován individuální přístup k potřebám jednotlivých knihoven, který se velmi osvědčil. Součástí našich služeb není jen čistě knihovnická činnost. Obce jsou od nás pravidelně informovány o kulturním a společenském dění v regionu, významných událostech a dalších aktivitách. Obce metodického obvodu přispívají do rozpočtu podle smluv uzavřených s městem Dobruška. Za tyto peníze bylo nakoupeno celkem 88 nových knih, byly pořízeny kancelářské potřeby a pracovní pomůcky pro neprofesionální knihovníky.

Provoz knihovny zajišťují dvě čtenářská oddělení - pro mládež do 15 let a pro dospělé čtenáře. Otevírací doba byla rozšířena na 25,5 hodin týdně. Všechny činnosti knihovny zabezpečují celkem 4 knihovnice: vedoucí knihovny Bc. Vladimíra Svobodová, oddělení pro dospělé čtenáře zajišťuje Veronika Sazimová, oddělení pro děti je královstvím Terezy Štěpánové a o zpracování fondu se stará Mgr. Alena Arijčuková. Paní Miroslava Cvejnová, která je zodpovědná za regionální služby, je pracovnící MĚK Rychnov nad Kněžnou.

Knihovna plní i funkci veřejné internetové stanice. Pro uživatele je zde k dispozici 7 počítačů připojených k internetu (z toho jsou 4 PC v dospělém oddělení a 3 jsou určeny dětem). Samozřejmostí je možnost tiskových výstupů, stahování dat a kopírovací služby. Ročně v knihovně registrujeme kolem 2000 návštěvníků internetu. Automatizace knihovny začala v roce 1993, kdy byl spuštěn do provozu automatizovaný knihovnický systém LANius. Od roku 2004 je používán CLAVIUS. Knihovna zprostředkovává uživatelům i přístup k veřejně přístupným informačním databázím - Česká národní bibliografie, LexisNexis, Databáze české poezie 19. a počátku 20. století.

Od listopadu roku 2007 má knihovna nové webové stránky: <http://www.mestodobruska.cz/knihovna/>. Skryté počítadlo eviduje návštěvnost těchto stránek, a tak víme, že v roce 2008 je navštívilo celkem 4 951 uživatelů. Je zde přístupný také on-line katalog, který je doplněn jednoduchým návodem a elektronický výpůjční protokol. Již čtvrtým rokem využívá knihovna e-mail a SMS zprávy v komunikaci s uživateli. Je rozesílána automatická zpráva o připravených publikacích, které si čtenáři rezervovali. Stejným způsobem jsou rozesílány také informace nejen o případných upomínkách, ale i o připravovaných akcích. Čtenáři jsou průběžně "zaučováni" v práci s vlastním čtenářským kontem, aby si sami mohli kontrolovat stav svých výpůjček a prodlužovat a rezervovat si elektronickou cestou publikace. Tímto způsobem výrazně snižujeme počet rozesílaných upomínek. Navíc pro čtenáře připravujeme do místního tisku seznamy zajímavých knižních novinek.

Nyní něco málo čísel, která dokumentují aktivity naší knihovny. V loňském roce jsme registrovali celkem 1 230 čtenářů (což je 17,5 % z celkového počtu obyvatel). Z celkového počtu čtenářů je 27,7 % dětí do 15 let. Výpůjček bylo celkem 55 000. Uspořádali jsme 12 výstav, 104 akcí pro děti a 53 akcí pro dospělé. Pravidelně se účastníme Noci s Andersenem, Týdne knihoven a Festivalu poezie. Vlastním programem se zapojujeme do dobrušských oslav, které se konají v září pod názvem Svatováclavské slavnosti. Výstavy,

besedy, autorská čtení, soutěže a programy pro školy z Dobrušky a blízkého okolí se zúčastnilo více než 3 000 lidí.

Ve foyer knihovny, které bylo vybudováno jako přednášková síň, je každý měsíc instalována nová výstava a odehrávají se zde vernisáže, přednášky, besedy se čtenáři, autorská čtení a další kulturní a vzdělávací pořady. K dispozici je zde dataprojektor s promítacím plátnem. Každý týden zde mohou návštěvníci vidět nové vysílání městské kabelové televize. Mezi nejvýznamnější akce roku patřilo autorské čtení Petry Hůlové, které bylo natáčeno Českou televizí v rámci dokumentů Generace O. Dále pak Literární maraton regionálních autorů a Vánoce v dobrušské knihovně. V knihovně jsme také uvítali zahraniční delegace z Maďarska, Polska, Velké Británie a Nizozemí.

Z činnosti dětského oddělení bych kromě běžných aktivit (výtvarné a literární soutěže, kvízy, besedy, Noc s Andersenem, účast na akcích východočeského klubka Klubu dětských knihoven SKIP) chtěla vyzdvihnout pravidelná měsíční odpoledne pro nejmenší, která se konají pod společným názvem Povídám, povídám pohádku. K zajímavostem patří např. i výzdoba (spíše výmalba) dětského oddělení, na které se podíleli klienti kosteleckého azylové centra v rámci výtvarných dílen. A nesmím zapomenout ani na netypickou dlouholetou obyvatelku tohoto oddělení, velkou kamarádku dětí - živou myš.

Nejlepší je však přesvědčit se na vlastní oči. Těšíme se na vaši návštěvu, ať bude osobní nebo jen virtuální.

Milého pozvání paní ředitelky využila redakční rada, která přípravu tohoto čísla dokončila právě v dobrušské knihovně. Kromě členů redakční rady byly přítomny všechny pracovnice knihovny, kterým chci alespoň touto formou poděkovat za milé a vstřícné přijetí. Jednání se zúčastnila i ředitelka pověřené knihovny v Rychnově nad Kněžnou paní Kaločová a knihovníci z okolních knihoven. Zastoupeno bylo město Opočno a obce Mokrý, Dobré, Rovné, Skuhrov, Hroška a Skršice. Přítomna byla i vedoucí muzejní knihovny Vlastivědného muzea v Dobrušce paní Pecenová, která přítomným ukázala nejen svoji knihovnu, ale i regionální muzeum včetně rodného domku F.VI. Heka.

Jménem redakční rady děkuji za pozvání, péči a příjemnou atmosféru celého setkání.

Božena Blažková

© 2000-2004 Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové · pujcovna@svkhk.cz
· knihovna@svkhk.cz